

Νεολιθικός Οικισμός Χοιροκοιτίας

Αντρέας

Χοιροκοιτία

- Η **Χοιροκοιτία** είναι ο καλύτερα διατηρημένος [προϊστορικός](#) οικισμός της [Κύπρου](#), που χρονολογείται από την μεταγενέστερη φάση της ακεραμικής [νεολιθικής περιόδου](#) (γύρω στο 7000 π.Χ.). Το [1998](#) κηρύχθηκε [Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς](#) από την [UNESCO](#).
- Το όνομα λέγεται ότι πιθανώς προήλθε από την λέξη [χειρογητιά](#) που υποδηλώνει άσκηση της [χειρομαντείας](#). Κατά άλλη άποψη ίσως προήλθε από την πιθανή αρχική ονομασία *Ιεροκοτίδα* (Ιερός χώρος). Άλλοι υποστηρίζουν ότι η ονομασία προήλθε από τις λέξεις *γύρος* και [οικία](#) λόγω του ότι οι προϊστορικές καλύβες που ανακαλύφθηκαν εκεί ήσαν στρογγυλές. Ακόμη η παράδοση λειπει πως προήλθε από την φράση *Χαίρε Κιτία* που απηύθυνε η περιβόητη και μυστηριώδης [βασίλισσα της Κύπρου](#) σε κάποια φίλη της από το [Κίτιον](#). Υποστηρίχθηκε επίσης ότι ίσως η ονομασία προήλθε από το φυτό [ανόνη](#) η *χερομολία*. Με την απλούστερη ονομασία *χερομολία* το φυτό απαντάτο καλλιεργούμενο στη Κύπρο, αυτή η εκδοχή όμως θεωρείται πολύ απίθανη.

- Τα σπίτια της Νεολιθικής Χοιροκοιτίας ήταν απλά κατασκευασμένα. Στα θεμέλια και στα κατώτερα μέρη χρησιμοποιήθηκαν λιθάρια (πέτρες) του ποταμού, ενώ στα ανώτερα ελαφρότερα υλικά, όπως πηλός και πλιθάρια. Τα κατώφλια ήταν υπερυψωμένα, τα θυρώματα μικρά για προστασία από τις πλημμύρες, τα δάπεδα από πηλό και η στέγη θολωτή ή επίπεδη. Τη στέγη αποτελούσαν οριζόντια δοκάρια, πάνω στα οποία υπήρχαν καλάμια και κλαδιά, καλυμμένα με πηλό. Στο μέσο της οικίας υπήρχε εστία για το μαγείρεμα, το φωτισμό και τη θέρμανση. Φαίνεται πως το εσωτερικό των οικιών κοσμήτο με τοιχογραφίες. Παρόλ' αυτά η κακή κατάσταση των τοιχογραφιών δεν επιτρέπει στους μελετητές να συμπεράνουν αν τα διακοσμητικά σχέδια είναι γεωμετρικά ή εικονιστικά.
- Οι νεκροί ενταφιάζονταν σε λάκκους σκαμμένους στο εσωτερικό των κατοικιών. Ο λάκκος του νεκρού γέμιζε με χώμα και καλυπτόταν με επίστρωση πηλού, αποκαθιστώντας μ' αυτόν τον τρόπο το δάπεδο της οικίας. Οι τάφοι ήταν ατομικοί και οι νεκροί ενταφιάζονταν με το σώμα πλαγιασμένο, συνήθως στη δεξιά πλευρά. Η στάση του σώματος είναι συνεσταλμένη και όπως παρατηρούν οι μελετητές ο βαθμός της συστολής εξαρτιόταν από την ηλικία του νεκρού.

Καλαβασός Τέντα

- Ο νεολιθικός οικισμός της Τέντας βρίσκεται σε μια φυσικά οχυρωμένη θέση στα δυτικά της πεδιάδας του ποταμού Βασιλικού, 38 περίπου χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Λάρνακας και 45 χιλιόμετρα νότια της Λευκωσίας. Ο οικισμός αυτός αποτελεί, μαζί με τη Χοιροκοιτία, ένα παράδειγμα πρώιμης μόνιμης εγκατάστασης πληθυσμών στο νησί, κατά την ακεραμεική νεολιθική περίοδο (7000-5200 π.Χ.).

